

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi kasvinterveyden suojelemisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kasvinterveyden suojelemisesta (HE 99/2002 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslaki-valiokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 56/2002 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maatalousneuvos Päivi Mannerkorpi, ylitarkastaja Tiina-Mari Martimo ja ylitarkastaja

Annukka Nurmi, maa- ja metsätalousministeriö

- apulaisjohtaja Rauni Virtanen, Kasvintuotannon tarkastuskeskus
- metsäpatologian professori Timo Kurkela, Metsäntutkimuslaitos
- tullisihteeri Anne Kohvakka, Tullilaitos
- toiminnanjohtaja Jyri Uimonen, Taimistoviljelijät ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund
- Kauppapuutarhaliitto ry
- Puutarhaliitto ry
- Metsäteollisuus ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kasvinterveyden suojelemisesta, jolla kumottaisiin voimassa oleva kasvinsuojelulaki.

Voimassa oleva kasvinsuojelulaki säädettiin Suomen liittyessä Euroopan unioniin, jolloin laki yhdenmukaistettiin Euroopan yhteisön kasvinsuojelulainsäädännön kanssa.

Esityksen tarkoituksena on uudistaa ja ajantukaistaa kasvinsuojelulainsäädäntöä ottaen huomioon kasvinsuojelun kansalliset kehittämistavoitteet ja käytännössä esiin tulleet muu-

tostarpeet. Lakiin ehdotetaan lisäksi tehtäviksi kansallisesta lainsäädännöstä, kuten perustuslakiuudistuksesta, johtuvia muutoksia. Muutokset koskevat säädöstasoa, valtuutussäännöksiä, valvontajärjestelmää sekä muutoksenhakua.

Lakiehdotuksen mukaan kasvien, kasviuotuiden ja muiden tavaroiden, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, markkinoiminen, markkinointia varten tuottaminen, varastoiminen ja maahantuominen edellyttäisi pääsääntöisesti tällaista toimintaa ammattimaisesti harjoit-

tavan henkilön rekisteröitymistä Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen (jäljempänä tarkastuskeskus) pitämään kasvinsuojelurekisteriin. Maa- ja metsätalousministeriöllä säilyisi edelleen valtuus säätää asetuksella mitä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita rekisteröintivaatimus koskee.

Lakiehdotuksen mukaan tiettyjä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, saataisiin edelleenkin markkinoida vain kasvippassilla varustettuina ja maahantuoda kasvinterveystodistuksella tai muulla kasvinterveydestä annetulla todistuksella varustettuina.

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi lakiin sisältyviä valvontaviranomaisia ja valvontajärjestelmää sekä pakkokeino- ja seuraamusjärjestelmää koskevia säännöksiä. Kysymys on keskeisesti valvontaviranomaisten vastuusuhteiden, tehtävien ja työnjaon selkeyttämisestä sekä sääntelyn ajanmukaistamisesta. Tullilaitos ehdotetaan lisättäväksi lain valvontaviranomaisiin. Tarkoituksena on, että tiettyjä maahantuontiin liittyviä kasvinterveydelliseen tarkastukseen kuuluvia tehtäviä voitaisiin siirtää sen hoitettaviksi. Siirtämisestä säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Päävastuullisena valvontaviranomaisena toimisi edelleen tarkastuskeskus, joka käyttäisi valvonnassa apunaan työvoima- ja elinkeinokeskusten maaseutuosastoja. Valvontajärjestelmää koskevilla muutoksilla pyritään selkeyttämään

ja tehostamaan järjestelmää sekä edistämään valvonnan suunnitelmallisuutta ja avoimuutta elinkeinonharjoittajien suuntaan. Lisäksi lain rangaistussäännöksiä ehdotetaan muutettaviksi ja valvontaviranomaiselle annettavaksi mahdollisuus tietyin edellytyksin antaa kirjallinen huomautus lainsäädännön rikkomisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että lakia alemmanasteiset tarkemmat säännökset annettaisiin nykyiseen tapaan yleensä maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla. Käytännössä nämä asetukset ovat pääosin kasvintuhojakohtaisia säädöksiä sekä säädöksiä, jotka koskevat sellaisia yksittäisiä kasveja, kasvituotteita tai muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan kuuden kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta on esittänyt runsaasti valtiosääntöoikeudellisia huomautuksia lakiin ehdotettujen säännösten johdosta. Lausuntonaan perustuslakivaliokunta on todennut, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, jos valiokunnan sen 2 §:n 3 momentista, 12 ja 16 §:stä sekä 28 §:n 2 momentista ja 31 §:n 1 momentista tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Esityksen yleisperustelujen mukaisesti valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vastuu kasvinsuojelusäännösten noudattamisesta on EU:n sisäisessä kaupassa ensisijaisesti tuottajalla ja markkinoijalla. Kun unioniin kuulumattomista maista tuotavat kasvit ja kasvituotteet tarkastetaan yhteisön rajoilla ennen tuonnin hyväksymistä, EU:n sisällä liikkuvaan tavarahan kohdistetaan markkinavalvontana kasvinterveystarkastuksia ainoastaan pistokokein.

Esityksen perusteluissa on myös todettu, että tarkastuksilla sekä kaikkein riskialttiimpien kasvien ja kasvituotteiden tuontikielloilla ja tuonnin rajoituksilla on pystytty estämään tai ainakin hidastamaan eräiden sellaisten vaarallisten kasvintuhoojien leviämistä, jotka ovat yleistyneet muualla Euroopassa. Joitakin meillä ennestään esiintymättömiä, varsinkin kasvihuoneviljelmien kasvintuhoojia on löytynyt, mutta niiden esiintymät on pystytty hävittämään kasvinsuojelulaissa säädettyjen valtuuksien nojalla.

Esityksestä käy ilmi, että vuoden 1997 alun jälkeen maamme viljelmillä on annettu vuoden 2000 loppuun mennessä yhteensä yli 700 kasvinuhoojien torjuntamääräystä. Suuri osa niistä on koskenut perunan vaaleaa rengasmätää ja keltaperuna-ankeroista. Valtion tulo- ja menoarviossa on vuosittain varattu määräraha kasvinsuojelulain edellyttämien toimenpiteiden ja kasvinuhoojien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. Vuoden 1997 alusta vuoden 2000 loppuun mennessä korvauksia on maksettu yhteensä 5,89 miljoonaa euroa yhteensä 930 tapauksessa. Korvauspäätösten lukumäärä on suurempi kuin torjuntamääräysten lukumäärä, sillä samaan tapaukseen on voinut liittyä useampi maksatuskerä.

Yhteisölainsäädäntö säätää velvollisuuden varustaa tietyt kasvit, kasvituotteet ja muut tavarat, joiden mukana kasvinuhooja voi helposti levitä, yhteisön tarkemmin määrittelemällä todistuksella tuotaessa tällaisia tavaroita yhteisön alueelle ja siirrettäessä niitä yhteisön sisällä. Sisämarkkinakaupassa edellytetään pääsääntöisesti kasvipassin käyttöä. Siirrettäessä tavaroita yhteisön sisällä tällaiset tavarat tarkastetaan vain pistokokein.

Esityksen tarkoituksena on uudistaa ja ajanmukaistaa kasvinsuojelulainsäädäntöä ottaen huomioon käytännössä esiin tulleet muutostarpeet sekä yleisen lainsäädännön muutoksista, kuten uudesta perustuslaista, aiheutuvat vaatimukset. Esityksen perustelujen mukaan erityistä huomiota on kiinnitetty valvonnan asianmukaiseen järjestämiseen ja käytännössä esiintyneiden lainsäädännön rikkomusten ehkäisemiseen sekä valvontaa koskevien säännösten selkeyttämiseen ja ajanmukaistamiseen. Keskeisenä keinona lainsäädännön tavoitteiden toteuttamiseksi laissa ehdotetaan säädettäväksi kasvinsuojelurekisteristä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

2 §. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa pykälän 3 momentista poistettavaksi lauseen "ja mihin toimenpiteisiin niiden torjumiseksi tulee ryhtyä".

3 §. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 kohtaan sisältyvää määritelmää tarkennettavaksi siten, etteivät mitkään kasvinsuojeluvälvön piiriin kuuluvat elävät kasvit tai niiden osat jäisi lain ulkopuolelle. Lisäksi valiokunta ehdottaa pykälän 4 kohtaa täsmennettäväksi maininnalla siitä, että kasvipassin käyttöoikeuden myöntää kasvinsuojeluviranomainen. Pykälän 10 kohtaan valiokunta ehdottaa teknistä täsmennystä.

4 §. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa pykälän 3 momentissa mainittavaksi, että rekisteröinnin edellytykset täyttävällä toimijalla on oikeus tulla rekisteröidyksi.

7 §. Pykälän 2 momentin mukaan maahantuojan olisi tehtävä ilmoitus joko Kasvintuotannon tarkastuskeskukselle tai asianomaiselle työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosastolle. Mahdollisimman tehokkaan valvonnan kannalta valiokunta pitää tärkeänä, että kaikki ilmoitukset tehdään samalle viranomaiselle. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia muutettavaksi niin, että ilmoitus maahantuonnista tehtäisiin ainoastaan Kasvintuotannon tarkastuskeskukselle.

8 §. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon valiokunta ehdottaa pykälän poistamista. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotetun pykälän sisältämät asetuksenantovaltuudet sisältyvät riittävässä määrin lakiehdotuksen 12 §:ään.

11 (12) §. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentin luettelo niistä toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista, joista voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, muotoillaan perustuslakivaliokunnan lausunnossa esite-

tyn mukaisesti. Valiokunta katsoo, että asetuksenantovaltuus tulee säilyttää maa- ja metsätalousministeriöllä, sillä kysymys on yksityiskohtaisista ja teknisluontoisista säännöksistä, jotka ovat tiukasti sidottuja Euroopan yhteisön kasvinterveyttä koskevaan lainsäädäntöön. Koska tällaisia asetuksia annettaessa ei ole olemassa merkittävää kansallista harkintavaltaa, ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa asetuksenantovaltaa valtioneuvostolle.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa pykälän 3 momentista poistettavaksi maininnan siitä, että toimivalta voitaisiin siirtää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tullilaitokselle. Lisäksi valiokunta ehdottaa momenttiin tehtäväksi lisäyksen, joka mahdollistaisi sen, että Kasvintuotannon tarkastuskeskus voisi ryhtyä toimenpiteisiin heti, kun on syytä epäillä kasvintuhoojan esiintymistä.

Valiokunta ehdottaa pykälän 4 momenttiin tehtäväksi teknisen lisäyksen.

15 (16) §. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa 1 momenttia täsmennettäväksi valtuutettujen tarkastajien pätevyysvaatimuksia koskevilta osin. Valtuutetuille tarkastajille esitetään asetettavaksi myös velvollisuus esittää tarkastuskohteen niin vaatiessa selvitys valtuutuksestaan.

23 (24) §. Valiokunta ehdottaa, että pykälän viittaus paloviranomaisiin muutetaan viittaukseksi pelastusviranomaisiin, sillä ehdotetussa uudessa pelastuslaissa (HE 192/2002 vp) käytetään palo- ja pelastusviranomaisista tätä pelastusviranomaiset-termiä. Jo nykyisessä pelastustoimilaissa (561/1999) käytetään nimitystä pelastusviranomaiset.

25 (26) §. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa 2 momentista poistettavaksi viimeisen lauseen "ja tietojen luovuttamisesta".

26 (27) §. Valiokunta ehdottaa 1 momentissa selvyuden vuoksi todettavaksi, että kiellossa on aina kyse Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tekemästä päätöksestä ja että tällaisesta toimen-

piteestä on aina ilmoitettava viipymättä asianosaiselle.

Valiokunta ehdottaa 2 momenttia täsmennettäväksi siten, että kiellon peruuttamisesta on aina ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.

27 (28) §. Viitaten edellä 26 §:n kohdalla ehdotettuun muutokseen valiokunta ehdottaa 1 momentissa selvyuden vuoksi todettavaksi, että kiellossa on aina kyse Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tekemästä päätöksestä ja että tällaisesta toimenpiteestä on aina ilmoitettava viipymättä asianosaiselle.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa 2 momenttia tarkennettavaksi suhteellisuusvaatimuksen mukaisesti siten, että momenttiin lisättäisiin rekisteristä poistamisen edellytykseksi myös se, että rekisteristä poistamiseen johtavan toiminnan virheen tai laiminlyönnin tulee olla olennainen.

30 (31) §. Lakiehdotuksen 31 §:ssä säädettäisiin kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvien kustannusten ja vahinkojen korvaamisesta. Kustannusten ja vahinkojen korvaamista koskeva pykälän 1 momentin säännös on kirjoitettu siten, että niin sanottujen hävitettävien kasvintuhoojien osalta torjuntapäätöksen viljelijälle aiheuttamat kustannukset ja vahingot korvattaisiin kokonaan valtion varoista. Niin sanottujen torjuttavien kasvintuhoojien osalta torjuntapäätöksen viljelijälle aiheuttamat kustannukset ja vahingot sitä vastoin korvattaisiin vain osittain. Niin hävitettävien kuin torjuttavienkin kasvintuhoojien osalta korvauksen edellytyksenä olisi, että kasvi, josta torjuntapäätöksen kohteena oleva kasvintuhooja on löydetty, on ollut korvaukseen oikeutetulla viljelijällä tuotannossa. Ehdotetun muotoilun mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin kasvintuhoojakohteisesti, mitkä kasvintuhoojat ovat hävitettäviä tai torjuttavia kasvintuhoojia ja kuinka suuri osuus jälkimmäisten osalta kustannuksista ja vahingoista korvataan.

Valiokunta toteaa, että torjuttavien kasvintuhoojien osalta torjunnassa on kyse sellaisista kasvintuhoojista, joita esiintyy Suomessa ja jot-

ka aiheuttavat välitöntä tai välillistä vahinkoa, mutta joita ei ole mahdollista hävittää. Näin ollen ei ole tarkoituksenmukaista eikä edes taloudellisesti mahdollista korvata kaikkia tällaisten kasvintuhoojien torjumisesta aiheutuvia kustannuksia. Tämän vuoksi ja viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon on tarkoituksenmukaista tämentää hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta siten, että 1 momentissa todettaisiin, että torjuttavien kasvintuhoojien torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi annetun torjuntapäätöksen viljelijälle aiheuttamia kustannuksia ja vahinkoja ei pääsääntöisesti korvata, paitsi jos tällaisen kasvintuhoojan leviämisen estämiseksi on tarkoituksenmukaista korvata osa kustannuksista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sää-

dettaisiin siitä, millaisten torjuttavien kasvintuhoojien osalta korvaus maksetaan ja kuinka suuri osa kustannuksista ja vahingosta tällöin korvataan, kuitenkin vähintään 50 prosenttia torjuntapäätöksestä aiheutuneista kustannuksista ja vahingoista.

Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon valiokunta ehdottaa korjattavaksi 5 momenttiin sisältyvän virheellisen viittauksen korkolakiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Laki

kasvinterveyden suojelemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §
(Kuten HE)

2 §

Soveltamisala

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään, ottaen huomioon Suomea sitovat kansainväliset sopimukset, mitä kasvintuhoojia 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden saavat koskea (*poist.*). Lakia voidaan lisäksi soveltaa myös uusien tai vaikutukseltaan ennalta arvaamattomien kasvintuhoojien tai muiden organismien, jotka aiheuttavat välitöntä uhkaa kasvinterveydelle, torjumiseen ja leviämisen estämiseen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kasveilla* eläviä kasveja ja eläviä kasvinosia mukaan lukien kylvösiemenet; eläviin kasvinosiin kuuluvat:
  - (a—f kohta kuten HE)
  - g) *lehdet ja lehvistö*;
  - h) *kasvien solukkoviljelmät*; (*Uusi*)
  - i) *elävä siitepöly*; ja (*Uusi*)
  - j) *silmulliset oksat, pistokkaat ja varttamisoksat*; (*Uusi*)
- (2 ja 3 kohta kuten HE)
- 4) *kasvipassilla* Euroopan unionin sisämarkkinakaupassa käytettävää (*poist.*) virallista merkintää, jonka käyttöoikeuden myöntää kasvinuojeluviranomainen. Kasvipassi osoittaa, että kasvien terveyttä sekä tuotantoa ja markkinointia koskevat määräykset on täytetty ja että tuotanto on virallisessa valvonnassa;
  - (5—9 kohta kuten HE)

10) paikallismarkkinoijalla sellaista toimijaa, joka Suomessa viljelee vain pieniä määriä kasveja ja markkinoi niitä tai kasvituotteita tai muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, vain satunnaisesti tai paikallisesti muulle kuin toimijalle ilman laajamittaisia julkista kaupaksi tarjoamista.

2 luku

Toiminnan harjoittaminen

4 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Rekisteröinnin edellytykset täyttävällä toimijalla on oikeus tulla rekisteröidyksi. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on, että:

(1—4 kohta kuten HE)

(4 mom. kuten HE)

5 ja 6 §
(Kuten HE)

7 §

Maahantuonti ja maastavienti

(1 mom. kuten HE)

Maahantuojan on ennen kasvinterveystodistuksella varustetun tavaran maahantuontia tehtävä maahantuonnista ilmoitus Kasvintuotannon tarkastuskeskukselle (*poist.*). Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, sen mukaan kuin Euroopan yhteisön kasvinterveyttä koskevissa säännöksissä säädetään, mitä asioita maahantuojan tulee ilmoituksessa mainita. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään maahantuonnissa noudatettavasta menettelystä ja niistä tullitoimipaikoista ja rajanylityspaikoista, joiden kautta tässä pykälässä tarkoitettujen tavaroiden maahantuonti on sallittu.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

8 §

(*Poist.*)

8 ja 9 (9 ja 10) §
(Kuten HE)

3 luku

Kasvintuhoojien torjumista ja leviämistä koskevat toimenpiteet10 (11) §
(Kuten HE)

11 (12) §

Kasvintuhoojien torjunta

Kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi voidaan (*poist.*):

1) *velvoittaa* maanomistaja, viljelijä taikka kiinteistön tai kiinteistön osan omistaja tai haltija suorittamaan *välttämättömiä* toimenpiteitä kiinteistöllä esiintyvän kasvintuhoojan hävittämiseksi;

2) määrätä kasvintuhoojan *saastuttaman rakennuksen, työ- ja kuljetusvälineen* taikka *muun esineen välttämättömästä puhdistamisesta* tai *desinfiomisesta* sekä *välttämättömästä* puhdistus- ja desinfiointitavasta;

3) määrätä *kasvien* tai *kasvialkuperää olevien pakkausten tai pakkausaineiden välttämättömästä puhdistuksesta, desinfiomisesta tai hävittämisestä* ja määrätä *välttämättömästä* puhdistus-, desinfiointi- tai hävitystavasta taikka asettaa *välttämättömiä* rajoituksia kasvien tai kasvialkuperää olevien pakkausten tai pakkausaineiden käyttämiselle;

4) määrätä kasvien viljelemistä, kuljetusta tai kauppaa koskevia *välttämättömiä* kieltoja, ehtoja ja rajoituksia;

5) määrätä kasvien viljelemisen, sadonkorjuun ja kaupan yhteydessä *välttämättömästi* suoritettavista toimenpiteistä;

6) määrätä *välttämättömiä* kieltoja tai ehtoja kasvien, kasvituotteiden, kasvintuhoojien ja muiden sellaisten tavaroiden, joiden mukana

kasvintuhooja voi helposti levitä, markkinoinnille, maahantuonnille ja maastaviennille; sekä

7) *velvoittaa toimija* noudattamaan muita kasvintuhoojien torjumiseksi *tai niiden leviämisen estämiseksi* välttämättömiä rajoituksia, kieltoja ja toimenpiteitä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin kasvinterveyttä koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä säädetään. Asetus voi koskea kaikkia kasvintuhooja tai vain tiettyjä kasvintuhooja. (Poist.)

Kasvintuotannon tarkastuskeskus tai työvoima- ja elinkeinokeskus tekee *2 momentissa tarkoitettuna asetuksen nojalla toimijakohtaisen torjuntapäätöksen*. Torjuntapäätös voidaan tehdä myös asianosaista kuulematta, jos asian ratkaisemista ei voi lykätä ilman kasvinterveydelle aiheutuvaa merkittävää vaaraa ja asianosaisen kuuleminen ei ole viivytystä mahdollista. *Jos on erityistä syytä epäillä asetuksessa tarkoitettuna kasvintuhoajan esiintymistä, Kasvintuotannon tarkastuskeskus voi ryhtyä 6 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin jo ennen kasvintuhoajan esiintymisen varmistumista.*

Maa- ja metsätalousministeriö voi lisäksi antaa Kasvintuotannon tarkastuskeskukselle luvan ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sellaisten kasvintuhoojien osalta, joista ei ole säädetty *2 momentissa* tarkoitettulla asetuksella. Jos tällaisen kasvintuhoajan esiintyminen aiheuttaa välitöntä uhkaa kasvinterveydelle eikä asia siedä viivytystä, Kasvintuotannon tarkastuskeskus voi ryhtyä välttämättömiin 1 momentissa tarkoitettuihin torjuntatoimenpiteisiin jo ennen luvan antamista.

12 (13) §
(Kuten HE)

4 luku

Viranomaiset

13 ja 14 (14 ja 15) §
(Kuten HE)

15 (16) §

Valtuutetut tarkastajat

Sen lisäksi, mitä 15 §:ssä säädetään, Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää valvonnassa apunaan valvontatehtävään kirjallisesti valtuutettuihin tarkastajiin, jotka toimivat tarkastuskeskuksen valvonnassa. Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. *Valtuutetulla tarkastajalla tulee olla valtuutuksen kohteena olevan tehtävän hoitamiseksi riittävä kasvinterveydellinen ammattitaito.*

(2 mom. kuten HE)

Valtuutetun tarkastajan on tarkastusta suorittaessaan kiinnitettävä huomiota siihen, että toimija voi esittää tarkastajalle omat näkemyksensä äidinkielellään suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. Jos toimija ei osaa kielilain (148/1922) mukaan käytettävää kieltä, tarkastajan on huolehdittava siitä, että tarkastus toimitetaan huolehtimalla hallintomenettelylain 22 §:n mukaisesti tarvittavasta tulkitsemisesta tai kääntämisestä. *Valtuutetun tarkastajan tulee tarkastuksen kohteen niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.*

5 luku

Tarkastukset ja valvonta

16—22 (17—23) §
(Kuten HE)

23 (24) §

Virka-apu

Valvontaviranomaisilla on oikeus saada virka-apua tulliviranomaisilta, rajavartiolaitoksel-

ta sekä poliisi- ja *pelastusviranomaisilta* tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

24 (25) §
(Kuten HE)

25 (26) §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

(1 mom. kuten HE)

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan tulosten julkaisemisesta (*poist.*).

6 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

26 (27) §

Kasvipassin tai muun todistuksen käyttökielto

Kasvintuotannon tarkastuskeskus voi päätöksellään kieltää 6 §:ssä tarkoitetun *kasvipassin* tai muun todistuksen käytön, *jos* se on välttämättömästä kasvintuhoojien torjumiseksi tai leviämisen estämiseksi. *Tästä päätöksestä on aina ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.* Suullisesti annettu kielto on vahvistettava kirjallisesti. Kielto on kumottava heti, kun sen antamisen syytä ei enää ole olemassa.

Kielto on annettava määräaikaisena, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on mahdollista poistaa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos puutteellisuus on poistettu tai puutteellisuudella ei enää kiellon määrittämisen kannalta ole merkitystä. *Kiellon peruuttamisesta on aina ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.*

(3 mom. kuten HE)

27 (28) §

Kasvinsuojelurekisteristä poistaminen

(1 mom. kuten HE)

Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tulee päätöksellään poistaa rekisteristä se, joka ei huomautuksesta huolimatta korjaa toiminnassaan havaittuja virheellisyyksiä, *jos kyseessä on olennainen virhe tai laiminlyönti. Tästä päätöksestä on aina ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.*

Kun poistamisen syytä ei enää ole olemassa, on rekisteristä poistettu välittömästi ilman eri hakemusta merkittävä rekisteriin uudelleen. *Tästä päätöksestä on aina ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.*

28 ja 29 (29 ja 30) §
(Kuten HE)

7 luku

Vahingonkorvaukset

30 (31) §

Kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvien kustannusten ja vahinkojen korvaaminen

Suomessa ennen esiintymättömien kasvintuhoojien (*hävitettävät kasvintuhoojat*) hävittämiseksi annetun torjuntapäätöksen viljelijälle aiheuttamat kustannukset ja vahingot korvataan valtion varoista. Lisäksi voidaan korvata osittain sellaisten Suomessa esiintyvien kasvintuhoojien, jotka aiheuttavat välitöntä tai välillistä vahinkoa mutta joita ei voida hävittää (*torjuttavat kasvintuhoojat*), torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi annetun torjuntapäätöksen viljelijälle aiheuttamat kustannukset ja vahingot. Korvauksen saamisen edellytyksenä on, että kasvi, josta torjuntapäätöksen kohteena oleva kasvintuhooja on löydetty, on ollut korvaukseen oikeutulla viljelijällä tuotannossa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään kasvintuhoojakohteisesti, mitkä kasvintuhoojat ovat hävitettäviä kasvintuhoojia ja mitkä torjuttavia kasvintuhoojia. *Torjuttavien kasvintuhoojien torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi annettua torjuntapäätöksestä aiheutuneita kustannuksia ja vahinkoja ei pääsääntöisesti korvata, paitsi jos tällaisen kasvintuhoojan leviämisen estä-*

miseksi on tarkoituksenmukaista korvata osa kustannuksista ja vahingoista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään millaisten torjuttavien kasvintuhoojien osalta korvaus maksetaan ja kuinka suuri osa, kuitenkin vähintään 50 prosenttia, kustannuksista ja vahingoista tällöin korvataan.

(2—4 mom. kuten HE)

Jos kustannuksia tai vahinkoja on korvattu perusteettomasti, on työvoima- ja elinkeinokeskuksen määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona kustannuksen tai vahingon korvaus on maksettu. Jos palautettavaa määrää ei makseta viimeistään työvoima- ja elinkeinokeskuksen asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoi-

tetun korkokannan mukaan. Jos palautettava määrä on vähäinen taikka jos palauttamista tai koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana palautusvelvollisen taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin nähden, voidaan korvaus tai korko jättää osittain tai kokonaan määräämättä palautettavaksi.

31 (32) §
(Kuten HE)

8 luku

Erinäiset säännökset

32—37 (33—38) §
(Kuten HE)

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Timo Kalli /kesk	Katri Komi /kesk
jäs.	Hannu Aho /kesk	Lauri Kähkönen /sd
	Nils-Anders Granvik /r	Eero Lämsä /kesk
	Pertti Hemmilä /kok	Olli Nepponen /kok
	Matti Kangas /vas	Erkki Pulliainen /vihr
	Tapio Karjalainen /sd	Unto Valpas /vas
	Marja-Leena Kemppainen /kd	Lasse Virén /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.

MmVM 16/2002 vp — HE 99/2002 vp